

Afdeling van de Koninklijke Nederlandse Natuurvereniging (KNNV)

4 mei 2025

9.19 Handleiding Veilig reuzenberenklauw steken

De reuzenberenklauw kan veel overlast veroorzaken. Dat is de reden dat deze planten op een lijst staan die actief moet worden bestreden.

De reuzenberenklauw is zeer kiemkrachtig en neemt met zijn bladeren het licht voor andere planten weg, waardoor de biodiversiteit in een gebied afneemt. Doordat hij na de bloei zoveel zaadjes verspreidt, ontstaan er steeds grotere gebieden waar hij woekert.

Het sap van reuzenberenklauw in combinatie met licht kan flinke blaren veroorzaken. Het sap van deze plant maakt de huid overgevoelig voor (zon)licht.

De reuzenberenklauw komt oorspronkelijk uit het westelijk deel van de Kaukasus.

Wat heb je nodig?

- Zorg dat je geschikte kleding aan hebt, een broek van stevige stof, wandelschoenen of laarzen, draag (tuin)handschoenen, regenspak (eventueel).
- Een goede spade, die je goed de grond inkrijgt voor het uitsteken, slijp deze regelmatig.
- Eventueel een schoffel om de grote bladeren van een afstand af te steken. Gebruik de schoffel niet om grote planten weg te schoffelen. Bij kleine planten is dat wel te doen.
- Eventueel iets te eten/drinken. Na een uur is een pauze echt wel nodig!
- Als de zaadschermen worden afgevoerd neem vuilniszakken mee.

Snoeischaar, schoffel en spa

9 Evaluatie van beheermethoden

Welke methode ook wordt gebruikt, het beheer moet vroeg in het groeiseizoen worden opgestart

Foto: P. Pyšek

Veiligheidsinstructies

Omwille van het risico op huidcontact met spatjes van het toxische sap en met sap doordrenkte plantenfragmenten, dienen arbeiders tijdens het uitvoeren van beheerwerkzaamheden in gebieden met reuzenberenklauw waterdichte beschermende kledij te dragen en een beschermende bril of stofbril (zie 7 Gevaren voor de gezondheid en veiligheidsinstructies).

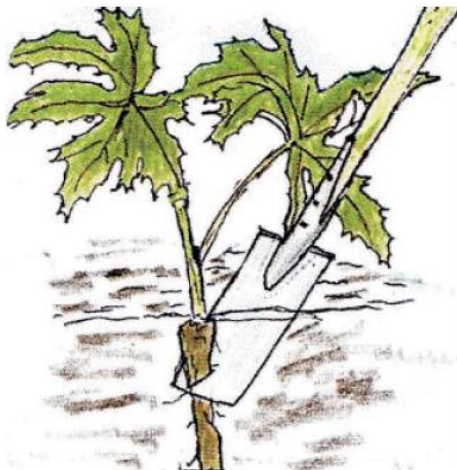
Bron: Reuzenberenklauw, een praktisch handleiding, 2005, Forest & Landscape, Denmark.

Hoe moet je de RBK's uitsteken?

- Herken je de plant?
<https://www.youtube.com/watch?v=vwjiSeb4FpQ>
Tekst: <https://www.wur.nl/nl/Dossiers/dossier/Berenklauw-Wat-te-doen-met-Reuzenberenklauw.htm>
<https://nl.wikipedia.org/wiki/Reuzenberenklauw>
- Het uitsteken, hoe doe je dat?
<https://www.youtube.com/watch?v=CPGpr0atScM>

Kernpunt: steek de bovenkant van de wortel af, zodat deze dood gaat en de plant niet opnieuw gaat groeien. Dus 15-20 cm diep, zodat de vertakkingen bovenaan de wortel eraf zijn.

Het is verstandig bij hoge planten de hoogte van de plant als onderlinge afstand te nemen, zodat vallende planten nooit mede stekers kunnen raken.

De wortel moet minstens 10 cm onder het bodemniveau worden afgesneden. Planten in weiden hebben diepere wortels en moeten 10 cm onder de kroon van de wortel afgesneden worden

Tekening: Peter Leth, prov. Vestsjælland, Denemarken

Afsnijden

Soms is de grond te hard om nog uit te steken. Dan is afsnijden ook een optie.

Probeer de plant niet aan te raken, dat is de best remedie om het sap op je huid te vermijden. Mocht je de plant toch met je handschoenen aanraken is het een idee om thuis je handschoenen uit te spoelen.

Sap van de plant op je huid? Spoel dit direct met water of ander onschadelijk vloeistof af en dek dat deel van je huid af zodat er geen licht bij kan komen.

Kijk uit voor vochtige planten, dit vocht zorgt voor blaren; let ook op het vocht in afgestoken stengels en bladoksels en 's ochtends van dauw.

Afknippen

De reuzenberenklauw is een tweejarige plant, deze typen planten maken het eerste jaar een rozet en vormen in het tweede jaar zaad en sterven af.

Een zeer succesvolle methode is om de bloemschermen af te knippen, de plant sterft dan in de winter af.

Het moment van afknippen is belangrijk: doe dat als de bloem vrijwel is uitgebloeid en liefst het zaad nog niet rijp is.

Je moet toch nog wel bedacht zijn op een beetje nabloei in bladoksels en aan de voet van de stengel. Je moet dus controleren en dat gaat het makkelijkst aan een ontbladerde berenklauw. Dan loop je er ook het veiligst tussendoor.

Afvoeren van reuzenberenklauw

Bij grote velden voer je planten niet af. De grote massa dekt de grond af zodat zaden niet kunnen kiemen.

Bij plekken met enkele planten voer de zaadschermen in een vuilniszak af of gooi ze in een sloot, daar gaan ze dood.

Wat opviel is dat veel wortels die een jaar eerder gestoken waren en op de grond waren achtergebleven, weer opnieuw uitgelopen zijn en nieuwe wortels de grond in gevormd hebben. Om dat te voorkomen: leg de reuzenberenklauwen op omgevallen bomen of een hoop takken (takkenril).

Op plaatsen waar geen bomen en/of takkenrillen aanwezig zijn: maak grote hopen van reuzenberenklauwen. Deze hopen krimpen elke week met circa 25% en zorgen er voor dat zo min mogelijk wortels de aarde raken.

Wel is het nuttig om de aarde van het wortelstelsel af te kloppen/slaan voor deze op de hoop gegooid worden; ze verdrogen dan sneller.

Let op andere soorten

De gewone berenklauw komt ook voor. Laat deze staan!!!!!! Vorig jaar bereikte ons klachten dat op diverse plekken gewone berenklauwen zijn weggestoken.

Zie de beschrijving Herkenning berenklauwen.

Regelmatig zien we ook brede wespenorchissen, zie Herkenning brede wespenorchis.

Let op broedende vogels

Wij moeten ook aan de zorgplicht voor de natuur voldoen. Dat betekent bij vogels dat je van te voren naar broedende vogels zoekt. Let daarbij op zingende vogels. Als je een broedende vogel vaststelt moet je er zeker vijf meter rond het nest niet steken. Probeer ook het soort vast te stellen. Na de broedperiode (=het gebruik van het nest) kan je de planten uitsteken.